

Oslovsko seme.

Ste vže čuli kdaj o oslovskem semenu, prijateljčki dragi? Ahà, menim, da nè. Za ptičje mleko, za polževo kri in pa za žabje perje vže verujem, da znate, ali za oslovsko seme, ej, ej — to pa vže ne bode dalo. Dete vse šémbraj! saj še jaz ne bi vedel za njega, pa sem vender vže malo več poskusil, nego li kateri izmej vas, da mi ni óni dan o njem povedal Mólekov Matijčë, mlad mizarsk mojster, ko se je baš povrnil s svojega večletnega potovanja.

Sedim ónega popóludne na klópčici pred hišo, kar ga prinese doli po klanjcu proti vasi Mólekovega Matijčëta.

— Nò, od kod pa ti? — dejal sem mu in mu podal rokó, saj sva si bila vrstnjaka. — Čul sem, da si se pred nekaterimi dnevi vrnil.

— Baš taka je! — odgovoril mi je Matijčë in k meni prisedel. Govoríva, govoríva, pripoveduje on meni, pripoveduje, prepotoval je malo ne ves slovanski jug. Govoríva tudi o Bosni, govoríva o mahomedanskih Bošnjakih, kar vpraša on mene:

— Ti, si vže kdaj slišal o oslovskem semenu? —

— Znete, čitateljčki mali, da sem jaz ravno takó debelo gledal, kakor vi, ko ste prečitali gorénji naslov in Matijčëta zvédao poprašal: „Kaj pa je vender to, oslovsko seme? —

Mólekov Matijček se je pa veselo zasmijal in začel tako-le:

Sedel je Turek po kosilu v senci pred hišo, pušil duhan in zijál v lepo modro nebó. Mimo hiše sta pa prikorakala kristjan in osel, kateri je nosil več vreč v mlin. Gleda Turek, gleda in si misli: Glej ga kleka! ta pa ni nápačna; zakaj da jaz vedno sam vlačim vreče v mlin, táko le četveronožno, uháto žival bi si kje umislil! —

— Hej, brate! — zakričal je kristjanu, — kje si dobil to žival, katera ti tako dobro služi? —

— Kaj ne, dobra žival je!

— Ali jo prodáš? —

— Prodam je pa nè. Nego veš kaj, brate, povem ti raje, kako si lahko več takih le pohlevnih, dolgouhjih živalij pridobiš, da te ne bode mnogo stalo.

— Povej mi, povej po Bógu brate! —

— Nò, pa ti naj bode! Bratec, pojdi ti jutri v Sarajevo, stopi ondu v prodajalnico in kupi za forint (goldinar) oslovskega sémena. Ko prideš domóv, okopaj ta-le svoj vrt, zrahljaj zemljo in posej oslovsko seme. Videl bodeš, da ti ne bode žal. —

In otišla sta mož in osel dalje.

Vstane Turek zjutraj zgodaj, obleče si praznično obleko in hajdi proti Sarajevu. Grè, grè, dokler ne pride v belo Sarajevo. Gleda Turčin, gleda, same lepe hiše — hiša pri hiši, prodajalnica pri prodajalnici. — Tukaj le dobim, česar potrebujem! — misli si naš prijatelj in stopi v prvo prodajalnico.

— Brate, kaj hočëš? —

— Daj mi za forint oslovskega sémena!

— Kaj si bédast? — Mi ne prodajemo oslovskega sémena. Hajdi drugam! Turek stopi v drugo prodajalnico.

— Brate, kaj hočeš? —

— Daj mi za forint oslovskega sémena! —

— Kaj si na glavo padel? Mi ne prodajemo oslovskega sémena. Hajdi drugam! Turek stopi v tretjo prodajalnico.

— Brate, kaj hočeš? —

— Daj mi za forint oslovskega sémena! Vže v dveh prodajalnicah sem ga iskal, pa ga nikjer nimajo, lepe prodajalnice imate v tem Sarajevu, lepe. —

Odprl je trgovec omarico in dal Turku komaj za jeden šnof neke trave, a on njemu forint.

Šel je Turek, šel, vesel iz Sarajeva, saj je nosil pri sebi oslovsko seme. Prišel je domóv, okopal vrt pri svojej hiši, zrahljal zemljo in pozval vse vaščane, da pridejo gledat, kako bode on sejal oslovsko seme. Prišli so vaščani, gledali okopan in zrahljan vrt in videli, da je njih sovaščan posejal na vrtu oslovsko seme. Majali so vaščani z glavo, čudili se in zopet otišli vsak na svoj dom. —

Otišel je Turčin k počitku. Po noči so pa prišli trgovci z osli, zagnali je na vrt našega znanca, a sami so otišli k počitku.

Vstal je zjutraj Turek, hitro tekkel k oknu, pogledal na vrt in zagledal veliko tolpo takih četveronogih, uhatih živalij, kakeršna je bila ona, katero je imel mož, ki je šel v mlin.

Gleda Turčin, gleda, mane si oči, vidi dobro, veliko tolpo oslov na svojem vrtu, kjer je včeraj posejal oslovsko seme.

— Mogočen si, oj Alah in tvoj prorok véliki Muhamed! Ej stara, glej kako izvrstno seme sem kupil, evo včeraj sem ga posejal in danes je vže tak sad obrodilo. Idi pomagaj mi, da spraviva osle v hlev.

Otišla sta Turek in njegova žena in odpeljala osle jednega za drugim v svoj prostorni hlev.

Ali evo velike neprilike! Zbudili so se trgovci in prišli na vrt, kjer so sinoči pustili osle in glej ga kleka! — nikjer ni bilo nobenega osla. — Da niso kam otišli! — mislili so ti trgovci in hajdi išči tù, išči tam, vprašaj tù, vprašaj tam — vse zamán — nobeden ni videl oslov. — Da jih ni kdo ukradel! — dejali so trgovci in zopet išči po hlevih, dokler niso prišli zopet do našega znanca in v njegovem hlevu našli svoje osle.

— Ej brate! osli so naši, kako so prišli v tvoj hlev? —

— Tako mi prorokove brade, osli so moji — odgovori jim naš znanec.

— Ni res, osli so naši, ti si je ukradel? —

— Ni res, osli so moji, jaz jih nisem ukradel. Včeraj sem kupil v Sarajevu oslovskega semena, izkopal svoj vrt, zrahljal zemljo, posejal seme in evo, danes je moje seme obilen sad obrodilo. Osli so moji!

— Ej kaj praviš, da so osli tvoji, a osli so naši, hajde brate pa idimo h kádiji (sodniku)! —

In otišli so trgovci in naš znanec h kádiji.

— Kaj hočete takó zgodaj v jutro! —

— Tvoje modre sodbe, modri kádija! — odgovorili so trgovci in naš prijatelj.

— A kaj imate? —

— Sinoči prišli smo s svojimi osli v vas tega le brata. Ker je bilo vže pozno, pustili smo svoje osle kar na vrtu tega možá, a spat otišli smo drugam. Ko se zjutraj zbudimo, hajdi k našim oslom, a naših oslov ni nikjer. Išči tù, išči tam, vprašaj tù, vprašaj tam, a vse zamán, dokler jih nismo naposled našli v hlevu tega le brata. Mi smo hoteli svoje osle zopet odgnati in dalje potovati, a on ni pustil, rekoč, da so osli njegovi. Posejal je — pravi — oslovsko seme in osli so mu čez noč vzrastli. Ali osli mu niso vzrastli, osli so naši, on jih je ukradel! —

— Jaz jih nisem ukradel, modri kadija! — posejal sem včeraj seme in osli so kar čez noč vzrastli; če ne veruješ, poprašaj moje sosede! —

Poslal je kadija po sosede našega znanca in oni so vsi potrdili, da je naš znanec svoj vrt okopal, zrahljal zemljo in posejal oslovsko seme.

— Hm, hm! zmajeval je kadija z glavo — to je zapletena stvar!

— A kje si ti za to seme zvedel in kje si ga dobil?

— Sedel sem po kosilu pred svojo hišo, kar je prišel mimo mož z oslom — šla sta v mlin. Poprašam ga, kako bi tudi jaz kje kakega osla dobil, da bi ne moral vedno le sam v mlin nositi. Mož je bil zelo prijazen in mi povedal, da je najbolje, če si kupim za forint oslovskega semena v Sarajevem in ga potem vsejem na svojem vrtu. Otišel sem včeraj v Sarajevo in si ondu kupil oslovskega semena, posejal ga in danes vzrastlo mi je na vrtu veliko oslov. Jaz sem je odpeljal v svoj hlev in menim, da so osli moji, a ne od teh trgovcev, ali nij takó, oj modri kadija?

— Da, to bi vže bilo, ali povej mi še to, pri kom si ti kupil to seme? Čudno seme je to!

— Pri kauru (kristjanu) sem ga kupil, modri kadija!

— Hm, ako si ga pa pri kauru kupil, pa hajdi v miru, osli so tvoji — ker sam klek znaj — kaj še vse ti kavri ne vedó; zdaj so še našli seme, iz katerega vzrastejo osli. Čudno seme, čudno! — majal je z glavo učeni kadija.

Kaj so hoteli trgovci, otišli so po širokem svetu kratkih rokavov brez svojih oslov. Naš znanec je pa vzkliknil: — Mogočen si oj Alah, velik je tvoj prorok Muhamed, a učen in moder naš kadija! — otišel na svoj dom, poprodal veliko oslov, dobil za nje drage novce, a nekoliko jih pa domá pridržal, da so mu nosili v mlin.

A njegovi sosedge so tudi šli vsi v Sarajevo po oslovskega semena, dobili so ga pač menda, samo to ne vem, če so jim iz njega tudi vzrastli osli, možno je vse, saj jih je dosti na tem božjem svetu. — Srečna deželá, kaj ne, kder rasto osli. — Končal je svojo šaljivo pripovedko Mólekov Matijček.

Moral je kmalu oditi Mólekov Matijček, a jaz sem ostal sam na klopčici pred hišo in dejal: To le pripovedčico pa moram pri priliki povedati svojim prijateljčkom in danes izpolnujem to svojo obljubo. Drugič pa kaj drugega, čitateljčki mali. Na svidenje! — — —

—č.

